

BOLLEBYGDS
KOMMUN

Socialnämnden

Strategier
Budgetunderlag
Budget Bollebygds kommun
Verksamhetsplan och budget

2024-06-28

Budgetunderlag, Socialnämnden 2025-2027

Innehåll

1. Styrmodell och mål.....	3
1.1. Styrmodell.....	3
1.2. Vision	3
1.3. Mål.....	3
1.4. Budgetunderlagets funktion.....	3
2. Ekonomi	4
2.1. Preliminärt tilldelad budgetram	4
2.2. Befolkningsprognos, prestationer och ekonomiska effekter av volymförändringar	4
2.3. Åtgärder för anpassning till preliminär budgetram	5
2.4. Justering av rambudget.....	6
2.5. Planering för volymtillskott	6
3. Omvärldsbevakning	7
3.1. Nya och förändrade lagar.....	7
3.2. Andra händelser som påverkar socialnämndens område	9
4. Behov utöver tilldelad ram	11
5. Investeringsbehov.....	13

1. Styrmodell och mål

1.1. Styrmodell

Kommunfullmäktiges styrmodell beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål samt tidplan. Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess. Kommunfullmäktige utövar styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, övergripande strategier, mål för god ekonomisk hushållning, driftbudgetramar samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Utöver detta utövar fullmäktige styrning genom styrdokument så som riktlinjer och policy.

1.2. Vision

*Här trivs vi och lever gott!
I samverkan går vi framåt!*

1.3. Mål

Enligt styrmodellen gäller beslut om övergripande mål och strategier för att nå målen under mandatperioden. Socialnämndens övergripande mål 2024 är:

Företagande

- Förvaltningarna och politikernas bemötande gentemot företagarna ska förbättras.
- Kommunen ska ha en god dialog med invånare, företag och andra intressenter samt ge bra service med hög tillgänglighet.
- Genom rådgivning och information skapas goda förutsättningar för att lagstiftningens ändamål tillgodoses.

Personalförsörjning - attraktiv arbetsgivare

- Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras.
- Stärka kommunens kompetensförsörjning genom verksamhetsutveckling med fokus på digitalisering.

Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö

- Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar.

1.4. Budgetunderlagets funktion

Enligt kommunens styrmodell är det mål- och budgetförutsättningar som är det första underlaget som tas fram i den årliga planerings- och budgetprocessen. Mål- och budgetförutsättningarna tas fram kommungemensamt och behandlas i kommunstyrelsen. Därefter ska respektive nämnd upprätta förslag till budgetunderlag som beskriver konsekvenserna av den preliminärt tilldelade ramen samt kompletterande information om förändrade behov. I denna rapport beskrivs socialnämndens budgetunderlag för 2025–2027.

2. Ekonomi

2.1. Preliminärt tilldelad budgettram

Budget 2024 (mkr)	Preliminär driftsbudgettram 2025 (mkr)	Differens (mkr)
223,1	220,3	-2,8

Preliminär påverkan på driftbudget för socialnämnden 2025

Vad	Mkr	Förklaring
Volymtillskott	4,2	Volym för äldre och LSS
Effektiviseringskrav	-2,2	Ej specificerat vad
Ej ramhöjande statsbidrag	-0,8	Avser enbart 2024

Volymtillskott utifrån befolkningsprognos

Verksamhet	Belopp per individ kr	2024 mkr	2025 mkr	2026 mkr	2027 mkr
Befolkning 65–79	29 870	-0,3	-0,8	-0,2	-0,4
Befolkning 80+	73 645	3,7	4,0	1,9	2,7
Boende, LSS	824 206	0,8	1,7	0,8	0,8
Daglig verksamhet	166 345	0,3	-0,7	0,2	0,2
Summa		4,5	4,2	2,7	3,3

2.2. Befolkningsprognos, prestationer och ekonomiska effekter av volymförändringar

Volym 2023–2026 (antal individer)

Målgrupp	2024	2025	2026	2027
Befolkning 65–79	1 517	1 490	1 484	1470
Befolkning 80+	603	657	683	721
Boende, LSS	22	24	25	26
Daglig verksamhet	40	36	37	38

Tabellen ovan visar den senaste befolkningsprognosen hämtad från Statisticon.

Tabellen ovan visar att andelen äldre i åldrarna 65–79 år minskar något, men att gruppen över 80 år ökar mellan 2024–2027. Detta utgör påverkan på hela äldreomsorgens ansvarsområde.

Analys av tidigare statistik visar att beviljade biståndstimmar och delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser ökat. I takt med att behov av insatser ökar, bildas även kö till särskilt boende för äldre, SÄBO. Om utvecklingen fortsätter i samma riktning, vilket ovan resonemang indikerar, kommer hemtjänstimmar och hälso- och sjukvårdsinsatser att öka ytterligare framöver. Utöver ovan kommer också en utökning av platser inom särskilt boende för äldre att på sikt bli nödvändigt. Därutöver krävs andra boendeformer för äldre att tillgå i kommunen, så som trygghetsboenden.

Befolkningsprognosen visar något ökat behov av bostad med särskild service enligt LSS under de kommande åren. Det faktiska antalet boendebeslut enligt LSS har dock under år 2023-2024 ökat från 20 till 25. Det finns i skrivande stund inga ej verkställda beslut.

Beträffande daglig verksamhet enligt LSS visar befolkningsprognosen att behovet kommer minska något under kommande år. Det faktiska antalet beviljade beslut om daglig verksamhet uppgår dock i skrivande stund till 37 stycken. Statistiken inkluderar från och med 2023 även brukare som har daglig verksamhet hos annan utförare men där kommunen är ansvarig för uppkomna kostnader. Av de pågående 37 besluten om daglig verksamhet verkställs fyra i extern regi.

2.3. Åtgärder för anpassning till preliminär budgettram

Bemanningsekonomi inom äldreomsorgen

Under de senaste åren har det varit allt svårare att rekrytera undersköterskor och vårdbiträden i landet samtidigt som kompetenskraven har ökat. Sjukfrånvaron har också varit hög med sjuktal upp till 15-20% i vissa verksamheter. Frånvaro har ersatts av timvikarier och kortare månadsvikariat för att hantera omvårdnaden av brukarna.

Det finns även ett politiskt beslut från socialnämnden att ta bort de delade turerna i verksamheterna. För att skapa en större stabilitet i verksamheterna med erfarna medarbetare samt arbeta bort de delade turerna har äldreomsorgen påbörjat ett arbete under 2024 med en överanställning av tillsvidare tjänster. Bemanningsbehovet varierar över dygnet och en del av en adekvat bemanningsekonomi är att se över bemanningsbehov över hela dygnet för att använda kompetens och bemanning där det behövs. I dagsläget finns det en överkapacitet vissa perioder över dygnet. Främst rör det sig om när de olika passen börjar och slutar. I dagsläget påbörjar kvällspersonalen sina pass cirka 1-2 timmar innan dagpersonalen slutar. På samma sätt påbörjar nattpersonalen sina pass innan kvällspersonalen slutar. Under hösten kommer verksamheterna se över sina behov och lägga resurserna där det behövs för att minska överkapaciteten över dygnet.

Ökad brukartid i hemtjänsten

Hemtjänsten har en planerad brukartid på 60-65% och runt 18% restid. Hemtjänsten har i uppdrag att höja den planerade brukartiden till 65-70% vilket skulle generera en besparing på cirka 500 tkr förutsatt stadiga volymer då hemtjänsten har en fast budget. Under våren har emellertid volymerna ökat med fler brukare samt fler beviljade timmar. Verksamheten arbetar fortsatt för att procentuellt öka den planerade brukartiden. Volymökningen medför dock att den prognosticerade besparingen minskar. Trenden bevakas på månadsbasis.

Förändrat arbetssätt inom daglig verksamhet

Verksamheten har under året fortsatt arbeta utifrån den externa genomlysning som stod klar i slutet av 2022. I samband med genomlysningen identifierades områden som kan förtydligas. I det interna arbetet som fortsatt noteras att det finns en hög grad av administrativ tid som är kopplat till samtliga medarbetare. Genom att tydliggöra de olika tjänsternas ansvar och innehåll kan den personella närvaron öka utan ökad kostnad. Verksamhetsområdet har också arbetat vidare med en omorganisation i vilken två tjänster som stödpedagog med samordningsansvar förhandlas bort. I samband med att tjänsterna förhandlas bort kommer de enskilda medarbetarna erbjudas tjänst som stödpedagog.

Utvecklingsarbete kring placeringar

Individ- och familjeomsorgen står inför flera stora utmaningar utifrån såväl förändringar inom lagstiftning (främst ny socialtjänstlag) samt förändringar i samhället där det går att konstatera en alarmerande ökning av aktualiseringar. Myndighetsenheterna har under våren 2024 sett en ökning i placeringar men också en ökning i arbetsmängd kopplat till komplexitet i ärenden. Myndighetsenheterna tillsammans med verkställigheten inom IFO kommer initiera ett arbete för att på ett bättre och mer adekvat sätt möta invånarnas behov av stöd och hjälp på hemmaplan. Arbetet innebär att skapa hållbara alternativ till kostsamma placeringar. Detta innebär initialt en kostnadsökning om två årsarbetare (1,4 mnkr). Kostnaden jämnas ut i samband med hemtagning alternativt undvikande av placering. Beräknad kostnadsminskning 1 mnkr.

2.4. Justering av rambudget

Återlämning av budget och önskemål om fortsatt kvalitetsutveckling av SF och UF

Socialnämnden fick 2 mnkr i ram för omställning till 11 timmars dygnsvila och delade turer. Förvaltningens förslag är att återlämna 1,4 mnkr av dessa och att politiken samtidigt godkänner att omfördela övriga 600 tkr till bemanningsenheten för att stödja socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen i att genomföra heltid som norm samt ha en effektiv och kvalitativ verksamhet för medarbetarna.

Bemanningscontroller/Bemanningsamordnare

Under 2023 gick utbildningsförvaltningens förskolor med i socialförvaltningens bemanningsplanering vilket synliggjorde en stor efterfrågan på beställningar och rekryteringar av vikarier till förskolorna och skolan. Med en bemanningscontroller/bemanningsamordnare kan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen använda sig av en bättre resursplanering av vikarier och fast personal. Med hjälp av TimeCare Controller skapas en överskådlighet av bemanning utifrån erlagd budget samt en möjlighet att arbeta med analyser. En bemanningscontroller/bemanningsamordnare hade utifrån detta kunnat utveckla, följa upp och kvalitetssäkra förvaltningarnas bemanningsprocesser genom att analysera nuläge och utfall så att resursanvändningen optimeras. Vinsterna är bland annat samplanering över förvaltningsgränserna, vilket innebär att exempelvis resurspass inom socialförvaltningen kan användas på förskolorna. Detta skapar kostnadseffektiva verksamheter och en hållbar ekonomi. Kostnaden för tjänsten 600 tkr.

2.5. Planering för volymtillskott

Utifrån resursfördelningsmodellen ska socialnämnden tilldelas 4,2 mnkr för 2025. Äldreomsorgen får 3,2 mnkr och funktionsstöd 1 mnkr. Socialförvaltningen har analyserat modellen, granskat nettokostnadsavvikelse, de demografiska utmaningarna samt nuläge och kända framtidsutmaningar. Förvaltningen konstaterar.

- Utifrån 2025 över-/ underkompenserar modellen, modell saknas för 1/3 av nämndens volymer.
- Utifrån ett långsiktigt perspektiv där ny lagstadgad verksamhet tillkommer är nuvarande modell problematisk utifrån större driftkostnader för LSS och äldre.
- Modellen omhändertar inte långsiktiga politiska beslut som kräver drift, exempelvis bostäder för LSS och äldre.

Utifrån detta är socialförvaltningens förslag att ta bort resursfördelningsmodellen. Det är mer kostnadseffektivt för kommunen på sista raden att nämnden går fram med volymbehov för

berörd verksamhet så att pengar går till rätt verksamhet. Dock önskar förvaltningen fortsatt att tjänstepersoner och politik följer de demografiska siffrorna för en fortsatt god dialog. Det är även önskvärt om ekonomienheten kan komplettera de demografiska siffrorna utifrån IFO så att dialogen blir heltäckande. Förvaltningen vill samtidigt belysa att om arbetssättet förändras så önskar förvaltningen att när politiken tar långsiktiga beslut om att exempelvis öppna ett boende så beslutar man samtidigt om driften för att ha en långsiktig ekonomisk planering för förvaltning och kommun.

Ökade volymer är kostnadsdrivande och om resursfördelningsmodellen tas bort så föreslår även förvaltningen att den stående 1% i besparingskrav ses över och anpassas eller tas bort. När det läggs ett generellt besparingskrav om 1% riskerar det att leda till att verksamheterna hyllas i då besparingen begränsas av exempelvis lagstadgad verksamhet. Detta leder nödvändigtvis inte till en högre effektivitet eller kvalitet. I en förhållandevis liten kommun som Bollebygd, med ambition att vara en koncern, är det bättre med riktade beslut och gemensamma uppdrag över nämnderna. Detta undantar inte att en nämnd exempelvis kan stänga ner ett kostnadsdrivande boende eller skola om ett sådant behov föreligger.

3. Omvärldsbevakning

3.1. Nya och förändrade lagar

Ny socialtjänstlag

År 2020 föreslogs en ny socialtjänstlag genom Socialdepartementets utredning Framtidens socialtjänst (SOU 2020:47). Enligt förslaget ska socialtjänsten främja jämlika och jämställda levnadsvillkor, ha ett tydligare barnperspektiv, bli mer förebyggande och lättillgänglig, få möjlighet att ge insatser utan behovsprövning, bidra till samhällsplaneringen och planera insatser inom alla verksamhetsområden samt vara kunskapsbaserad och ha god kvalitet. Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft juli 2025.

Statligt huvudmannaskap för personlig assistans samt missbruksvård

Socialnämnden följer uppdateringarna i lagstiftningskedjan kring Socialdepartementets utredning om ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans (SOU 2023:9). Förslaget innebär att Försäkringskassan övertar hela ansvaret för beslut om och finansiering av insatsen personlig assistans från och med år 2026. Förslaget innebär även att kommunerna inte längre ska vara skyldiga att bekosta sjuklönekostnader eller medfinansiera de första 20 assistanstimmarna per vecka. I nuläget går det emellertid inte att utläsa när beslut i frågan kan förväntas fattas.

Vidare föreslås ett förstatligt huvudmannaskap för missbruks- och beroendevård, samt ett regionalt ansvar för behandling kopplat till detta, med visst kommunalt ansvar beträffande utförande och verkställande av sådana insatser. Socialnämnden bevakar frågan.

NIS2-direktivet och CER

NIS2 beslutades av EU den 14 december 2022. Direktivet ersätter det NIS-direktiv som började gälla 2018 genom lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster. NIS2-direktivet syftar till att uppnå en hög cybersäkerhetsnivå i hela EU. Direktivet ställer tydligare krav på bland annat riskanalyser och olika säkerhetsåtgärder. Det ställer även ökade krav på ledningens deltagande i organisationens cybersäkerhetsarbete.

Samtidigt som beslut om NIS2-direktivet fastställdes, fattades även beslut om direktivet om kritiska entiteters motståndskraft, CER. I direktivet ställs krav på all annan verksamhet som måste kunna upprätthållas vid olika typer av störningar. Det kan handla om skydd av fysisk

säkerhet som exempelvis lokaler och anläggningar och att rätt personer har åtkomst till dessa. De båda kompletterande direktiven börjar tillämpas den 18 oktober 2024.

Migrationsrätt

Under 2024 och 2025 ses flera stora förändringar inom migrationsrätten. Den 13 juni 2024 meddelade Europeiska unionens råd att det tillfälliga massflyktsdirektivet förlängs till och med den 4 mars 2026. Samtidigt ändras förutsättningarna för folkbokföring vilket innebär att personer som har flytt kriget i Ukraina och har varit i Sverige med uppehållstillstånd i minst två år nu kan folkbokföra sig i Sverige. Detta kommer innebära ett utökat kommunalt ansvar främst beträffande bostadsfrågan, försörjningsstöd samt till viss del insatser för personer med funktionsnedsättning. Detta kan förväntas medföra en ekonomisk påverkan som är svår att överblicka just nu.

Aktivitetsplikt

Regeringskansliet beslutade den 28 april 2022 att ge en utredare i uppdrag att analysera och föreslå hur ett tillägg om aktivitetsplikt kan införas i socialtjänstlagen (2001:453). Syftet är att motverka långvarigt bidragsberoende. Aktivitetsplikten ska riktas till vuxna personer som tar emot försörjningsstöd. Omfattningen av aktivitetskravet ska, tillsammans med andra eventuella aktiviteter på deltid såsom t.ex. studier och deltidsarbete, motsvara den enskildes arbetsförmåga. Reformen kommer att innebära en kommunal skyldighet att anordna aktiviteter på heltid och en skyldighet för individer att delta. Uppdraget ska redovisas under 2024. Socialnämnden kommer arbeta för att möta lagkravet beträffande sysselsättning.

Utredning kring språkrav för personal i äldreomsorgen

Under 2023 tillsatte regeringen en utredning om språkrav för personal i äldreomsorgen. Utredaren ska bland annat analysera och ta ställning till vilken nivå på kunskaper i svenska språket som är lämplig för undersköterskor och vårdbiträden som arbetar i äldreomsorgen samt om kraven mellan dessa yrkesgrupper bör skilja sig åt. Utredaren ska även analysera och vid behov föreslå krav och lämplig nivå på kunskaper i svenska språket även för andra yrkesgrupper som arbetar i äldreomsorgen, till exempel vissa serviceyrken som har direkt kontakt med äldre. Utredaren ska vidare analysera och redovisa vilka konsekvenser språkraven får för personal- och kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen i såväl offentlig som privat regi. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 1 september 2024.

Regler för dygnsvila, veckovila och veckoarbetstid

EU-domstolen slog nyligen fast att veckovila och dygnsvila är två fristående rättigheter och att en nationell veckovila som överstiger 24 timmar inte förtar medarbetarens rätt till dygnsvila. Centrala parter utreder nu vad domen innebär för kommun- och regionsektorn som tillämpar 36 timmars veckovila enligt Arbetstidslagen samt om domen föranleder att det exempelvis behöver göras ändringar i Allmänna Bestämmelser. Kommunens nuvarande schemaläggning kan komma att påverkas om både 36 timmars veckovila och 11 timmars dygnsvila ska erhållas innan en medarbetare kan arbeta ett nytt arbetspass. Lönerörelsen 2024 och 2025 kan innebära förändringar i Allmänna Bestämmelser som kan påverka kommunen då de fackliga organisationerna framfört yrkanden om förkortad arbetstid. Förkortad arbetstid innebär att medarbetaren får kortare arbetspass per dag vilket för arbetsgivaren innebär en ökad kostnad då omvårdnadspersonal samt hälso- och sjukvårdspersonal generellt behöver ersättas timme för timme.

Placering av barn i skyddat boende

Den 1 april 2024 trädde nya bestämmelser i kraft i bland annat socialtjänstlagen (2001:453), SoL, socialtjänstförordningen (2001:937), SoF, och lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende. De nya bestämmelserna innebär bland annat att skyddat boende regleras i SoL som en

boendeinsats, att barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende ska bedömas och beviljas insatsen individuellt, att socialnämnden ska ansvara för att tillgodose barnets behov av stöd- och hjälpinsatser i skyddat boende, samt att socialtjänsten när samtycke från vårdnadshavare saknas ska kunna bevilja barnet insats i form av skyddat boende med stöd av en helt ny lag.

Ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd

Vid regeringssammanträde den 19 oktober 2023 beslutades att en kommitté ska se över kvalificeringen till socialförsäkring samt ekonomiskt bistånd och ta ställning till på vilket sätt personer som kommer till Sverige som nyanlända och icke-medborgare som redan bor i Sverige ska kvalificera sig. Kommittén ska föreslå en ny modell för kvalificering till socialförsäkringsförmånerna och ekonomiskt bistånd. Syftet med modellen är dels att minska risken för att socialförsäkringsförmåner och ekonomiskt bistånd kan fungera som så kallade tilldragningsfaktorer för migranter, dels att stärka drivkrafterna för personer som kommer till Sverige att snabbt komma i arbete och egen försörjning och därigenom motverka utanförskap och långvarigt bidragsberoende. Kommittén ska även lämna förslag på hur rätten till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen (2001:453) kan avskaffas för nyanlända som får etableringsersättning eller, om det enligt EU-rätt eller andra bindande internationella åtaganden inte är möjligt, begränsas för samma grupp. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2024.

3.2. Andra händelser som påverkar socialnämndens område

Uppsägning av årsarbetstiden

Under hösten 2024 kommer uppsägning av årsarbetstidsavtalet gällande personal som inte innehar kontorsarbetstider ske. Grupper som berörs är exempelvis undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter med mera. Förändringen kommer innebära att dessa grupper kommer ersättas enligt gällande regler i kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser efter det att uppsägningstiden trätt i kraft. Det kommer finnas regler för hur eventuell plustid eller minustid som finns i nuvarande årsarbetstidsavtal ska tas ut eller arbetas tillbaka under en längre tidsperiod för att utgöra minst påverkan för verksamheten. Uppsägningen av avtalet kan komma att påverka nämndens budget från det att årsarbetstiden sägs upp och eventuell plustid ska tas ut.

Heltid som norm

Inom funktionsstöd är det en stor andel medarbetare som arbetar oregelbundet samt i dygnet runt verksamhet, vilket medför att vissa medarbetare har valt att arbeta deltid. Området arbetar dock aktivt för att erbjuda heltid samt vid rekrytering utgå från heltid som norm. Undantag från detta har skett i dialog med chef.

På Bollegårdens demensboende arbetar samtliga medarbetare heltid. På korttidsenheten och somatiska enheten arbetar ca 17% av medarbetarna deltid. I hemtjänsten är det endast 5 medarbetare som inte har heltidstjänster och som själva valt detta. Medarbetare som arbetar natt har i nuläget deltidstjänster. Förvaltningen behöver upprätta en plan för hur medarbetarna systematiskt ska erbjudas heltidstjänst samt beräkna kostnader för en sådan omställning. För äldreomsorgens del är majoriteten heltidstjänster om man bortser från de som arbetar natt. Många gånger är deltidstjänsterna för natten ett eget val som medarbetaren själv har beslutat om.

Nära vård

God och nära vård betyder kortfattat att vården ska ges så nära patientens hem som möjligt. I samverkan med primärvården arbetar socialnämnden med införandet av god och nära vård, som regeringen fattade beslut om år 2020. Vården ska ges på bästa effektiva insatsnivå vilket bland

annat innebär att vården i högre grad ska ges i hemmet istället för i slutenvård. För socialnämndens verksamheter, främst hemsjukvården och hemtjänsten, innebär det stora utmaningar bland annat utifrån resurser och kompetensförsörjning. Både legitimerade och undersköterskor har behov av kompetensutveckling för att kunna möta multisjuka och brukare med komplexa sjukdomstillstånd. Jämte detta står kommunen inför rekryteringsutmaningar till vårdyrket vilket innebär ett behov att fortsätta utveckla arbetet med differentiering av tjänster.

Millennium

I Bollebygds kommuns samarbete inom Program Millennium med länets samtliga kommuner och Västra Götalandsregionen (VGR), är målet att skapa en modern och tillgänglig vårdinformationsmiljö. Varje kommun är ansvarig för att genomföra sina egna lokala införandeprojekt, vilket kräver en central kommungemensam samordningsstruktur, samordnad av VästKom. För att driva det lokala införandeprojektet har en projektledare tillsatts.

Bollebygds driftstart planeras till den 12 november 2024 som en del av etapp 1 i den regionala planen. Delregionalt arbetar projektet enligt en detaljerad 16-månadersplan vilket inkluderar flera kritiska delprojekt och milstolpar. Tyvärr har vissa av dessa delprojekt inte kunnat färdigställas i tid på grund av bristande leveranser från regionens sida, vilket medfört att kommunerna inte kunnat hålla den ursprungliga tidplanen.

Påverkanskampanjer

Socialnämnden möter ständigt påverkan från andra aktörer, så som pågående påverkanskampanjer rörande LVU i syfte att skapa misstro gentemot socialtjänsten. Detta behöver socialnämnden ha en beredskap för i form av förhöjt säkerhetstänk men även större fokus på för förtroendeskapande aktiviteter riktat till invånarna.

Lågkonjunktur

Under 2024 ses ett ökat inflöde på socialnämndens myndighetsenheter. I nuläget är det för tidigt att uttala sig kring om detta är en trend eller om det är en ökning av mer tillfällig karaktär. I lågkonjunktur och samhällslig oro brukar detta avspeglade sig inom socialnämndens område vilket gör att frågan behöver bevakas framöver.

Verksamhetslokaler

Socialnämnden ser utifrån demografin ett större behov av ändamålsenliga lokaler. Idag befinner sig hemtjänsten i tillfälliga lokaler där det inte finns utrymme att växa, hemsjukvården likaså. Beträffande förebyggande verksamhet behövs större ytor för att kunna möta upp invånarnas behov. Utredning om ny lokal för myndighetsenheterna visar på att lokalerna inte räcker till, samt att det föreligger säkerhetsbrister för både personal och brukare. Behoven är beskrivna och antagna i Lokalresursplanen. Konsekvenserna av att inte ha ändamålsenliga lokaler eller tillräckligt med lokaler kan bli kostsamma i form av dålig arbetsmiljö samt svårigheter att bibehålla och rekrytera personal.

Politiska miljömål

Ett miljömål som rör äldreomsorgen är anskaffning av elbilar istället för hybridbilar som hemtjänsten har haft tidigare. Hemtjänsten har 16 bilar varav 5 är eldrivna. Hemtjänsten kommer ha kvar bilar som drivs med bensin för att säkerställa tillgång till fordon för långa körsträckor. Hemtjänsten har 5 bilar som endast används i de centrala delarna och dessa byts ut till elbilar. Priset på elbilarna är högre än de bilar som drivs med bensin vilket ger hemtjänsten en högre leasingkostnad per månad.

Aktualiseringar

Socialnämndens myndighetsenheter ser under första halvan 2024 en markant ökning av

aktualiseringar, 68% jämfört med samma period föregående år. Med en ökad mängd aktualiseringar ökar också utredningar och placeringar i förhållande till den procentuella ökningen. Ökningen kan delvis kopplas till ett förbättrat samarbete med skolan, där nämndens verksamheter vid flera tillfällen informerat om vikten att anmäla oro. Vidare konstateras inte bara en mängdökning utan även en ökning av ärenden av allvarlig karaktär där behovet av skydd för barn inte kan tillgodoses i hemmiljön.

Kompetensförsörjning

Socialnämnden ser ett fortsatt behov av personalförsörjande insatser utifrån de utmaningar som framställs under flertalet övriga stycken. Förvaltningen arbetar aktivt för att upprätta en kompetensförsörjningsplan som kommer vara aktuell utifrån ett flerårsperspektiv.

4. Behov utöver tilldelad ram

Kostnadspost	tkr	Anteckning
Millennium	205	Kostnader för system
Indexeringar	500	Utöver nuvarande modell
Externa placeringar LSS	2850	Istället för resursfördelningsmodell
Placeringar barn och unga	700	Istället för resursfördelningsmodell
Bemanningscontroller/samordnare	600	Se stycke 2.4, omfördelning
Verksamhetscontroller/jurist	600	Kvalitetssäkra för brukare och patienter
Arbetsmarknadsåtgärder	500	Stödanställningar
Föreningsbidrag	115	Kvinnojourerna
Hyreskostnader kopplat till IFO	190	Förhöjda kostnader kopplat till integration
Externa placeringar korttid äldre	XXX	Beredskap i den "ofördelade budgeten" - 1 mnkr
Ny socialtjänstlag	XXX	Kommer generella statsbidrag för ändamålet
Hyreskostnader Bollebo	XXX	SF behöver eventuellt kompenseras
SUMMA:	6260	

Millennium

Utifrån införandet av Millennium ses behov av ytterligare medel för att hantera de ökade kostnaderna associerade med användarlicenser, som är betydligt högre jämfört med tidigare system. Dessutom krävs finansiering för att täcka kostnaderna för anslutning till den identitets- och behörighetsfederation som är ett nödvändigt krav för att ansluta till Millennium. Dessa extra medel är avgörande för att möjliggöra införandet och säkerställa att kommunen levererar en modern och säker vårdinformationsmiljö. Kostnaderna för detta beräknas till 205 tkr.

Indexeringar utöver nuvarande modell

Indexuppräknningar enligt KPI. Främst ses öknningar inom sjukvårdsartiklar, skyddsmateriell, inkontinensskydd, förbrukningsinventarier och larm.

Externa placeringar LSS

Socialnämnden ser ett fortsatt behov av externa placeringar kopplat till LSS-lagstiftningen under 2025. Under senare delen av 2025 planeras en ny gruppbostad stå färdig. Detta kommer innebära att nämnden dubblar antalet gruppboendeplatser vilket i förlängningen kan leda till kostnadsminskningar. I nuläget är färdigdatum något osäkert då planering för färdigställande och inflyttning ska påbörjas till hösten 2024.

Placeringar barn och unga

I samband med att nämnden gör externa placeringar skrivs avtal utifrån rådande omständigheter och behov. De avtal som upprättas löper i regel under 3 eller 6 månader och upphör när behov av skydd och omsorg kan upprätthållas på annat sätt. Socialnämnden kan konstatera att kostnaderna för detta är i likhet med övriga kostnader i samhället stigande vilket medför att socialnämnden behöver ta höjd för en ökad kostnad om 700 tkr.

Verksamhetscontroller/Jurist

Inom ramen för nämndens kvalitetsarbete ses behov av en deltidstjänst som verksamhetscontroller för att mer systematiskt följa upp samt analysera statistik och nyckeltal. Vinsterna med denna typ av tjänst är dels att verksamheterna kan kvalitetsgranskas och förbättras, dels att kunna stötta nämnden i att fatta grundade och långsiktigt hållbara beslut utifrån analyser baserade på aktuella nyckeltal i relation till demografiska utmaningar.

Vidare ses ett växande behov av juridisk kompetens inom nämndens verksamheter, främst för myndighetsenheterna. Socialnämndens två myndighetsenheter är organiserade så att de leds av två enhetschefer som har socialsekreterarna direkt under sig. Övriga likvärdiga kommuner har även en förste socialsekreterare under varje myndighetschef, en typ av mellanskikt mellan socialsekreterarna och myndighetscheferna. Detta är något som Bollebygd har klarat sig utan fram till idag, men med ökade volymer, mer komplexa ärenden samt ny och förändrad lagstiftning har behovet förändrats. Istället för att äska om två tjänster som förste socialsekreterare ser förvaltningen att behovet idag kan tillgodoses av en deltidstjänst som jurist. Genom tjänsten kan kvalitet och säkerhet för brukare och patienter öka. Samtidigt kan tjänstepersoner, så som socialsekreterare och chefer, avlastas från förhandlingar och yttrandeskrivningar gentemot myndigheter och domstolar. För ovannämnda ändamål har nämnden behov av en kombinationstjänst som verksamhetscontroller/jurist (600 tkr).

Arbetsmarknadsåtgärder

Socialnämnden kommer under hösten 2024 få ett ökat ansvar kopplat till sysselsättning. En person som uppbär försörjningsstöd ska erbjudas sysselsättning i motsvarighet till arbetsförmåga, upp till 40 timmar i veckan. Socialnämnden kan för att korta perioden i bidragsberoende erbjuda arbetsmarknadsåtgärder i form av enklajobb och/eller andra satsningar i form av arbetsträning eller arbetsförmågebedömningar. Ett sådant förfarande skulle innebära att socialnämnden kan erbjuda en anställning för en reducerad kostnad och samtidigt täcka ett kompetensbehov i någon av de egna verksamheterna eller i annan förvaltning inom kommunen (500 tkr).

Föreningsbidrag

Socialnämnden har gett föreningsbidrag till Kvinno- och tjejjouren i Borås. Bidraget är en del i samfinansiering med flera andra kommuner inom Sjuhärad. Kostnaden för bidraget har under många år varit 12 kronor per invånare. Utifrån ökade kostnader och indexering fattades beslut i socialchefs nätverket att öka bidraget till 15 kronor per invånare. Kvinno- och tjejjouren utför ett viktigt arbete för nämndens målgrupp. För att fortsatt kunna stötta dem med föreningsbidrag krävs medel om 115 tkr.

Hyreskostnader kopplat till Individ- och familjeomsorgen

Massflyktsdirektivet i kombination med ny lagstiftning gällande folkbokföring kommer innebära att personer från Ukraina som kommit till Sverige efter krigsutbrotten kan folkbokföra sig i kommunen. I samband med detta innefattas dessa personer av socialförsäkringssystemet och kommunens yttersta ansvar. Kommunen kommer med detta få ökade kostnader kopplat till bosättning, försörjningsstöd samt integration då personerna troligen kommer omfattas av

etableringsprogrammet. Detta kommer dock justeras utifrån förändringar i schablonbeloppet. Socialnämnden kommer fortsatt bevaka frågan.

Externa placeringar korttidsplatser äldreomsorgen

Sjuhäradskommunerna har ett samverkansavtal gällande köp av externa korttidsplatser. Syftet med samarbetet är att möjliggöra lösningar för tillfälliga förändringar i behovet av korttidsplatser när en av kommunerna har behov och en annan kommun har möjlighet att sälja. Det är den säljande kommunen som avgör om möjlighet finns. En extern placering kostar cirka 3500–4000 kr/dygn. Under hösten 2023 till våren 2024 har det varit ett stort behov av korttidsplatser. Om behovet fortsätter öka kommer nämnden behöva köpa externa platser från övriga kommuner.

Ny Socialtjänstlag

Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft juli 2025 vilket kommer innebära ett helt nytt sätt att bedriva socialtjänst. I budgetpropositionen för 2024 aviserade regeringen att kommuner ska få medel under åren 2024-2028 för att stimulera omställning av verksamheten. 200 mnkr fördelas under 2024, 1,2 mdkr under 2025 samt 2,2 mdkr varje år 2026-2028. Nämnden behöver ha en beredskap för att det förändringsarbete som sker under kommande år i syfte att implementera den nya socialtjänstlagen, även ska kunna finansieras utöver statsbidrag. Genom omställningen till ny lagstiftning behöver verksamheterna ställa om till ett mer förebyggande och lättillgängligt arbete. Det kommer troligtvis medföra ökade kostnader i initialskedet. Över tid kommer dock kostnader kopplade till akuta och reaktiva åtgärder minska vilket skapar möjlighet till fortsatt finansiering även efter 2028 när statsbidrag inte längre utgår.

Hyreskostnader Bollebo

Lokalerna för Bollegårdens äldreboende hyrs av stiftelsen Bollebo. Hyresgästerna hyr sina bostäder i andrahand av socialnämnden. Underhållsbudgeten har varit 800 tkr föregående år. För 2024 har Bollebo fått en utökad budget med ytterligare 200 tkr. Bollebo har informerat om ytterligare ökade behov för renovering och underhåll. Enligt Bollebo täcker inte den avsatta underhållsbudgeten Bollegårdens behov av renovering. Beviljas Bollebo ett höjt anslag för underhållsbudget behöver socialnämnden kompenseras med motsvarande summa.

5. Investeringsbehov

Investeringsbudget 2025–2027 (tkr)

	Budget 2024	2025	2026	2027
Investeringsbudget	1000	2100	1600	1600
Digitaliseringsbudget	300	0	0	0
	1300	2100	1600	1600

Tabellen visar vilka medel som behövs för att göra olika investering inom socialnämndens budget.

Socialnämnden har under flera år fått 1000 tkr till reinvesteringar och 300 tkr till digitalisering. När nu införandet av nytt verksamhetssystem (Lifecare) är genomfört har socialförvaltningen analyserat verksamheternas behov utifrån ett flerårsperspektiv. För att tillgodose verksamheternas behov behöver nämnden ha en grund på 1600 tkr varje år. Dock kan behovet vara större enskilda år när nya verksamheter öppnas upp, så som 2025 när en ny gruppbostad tillkommer. Återbruk och cirkulärt nyttjande kommer eftersträvas i första hand och detta är beaktat i förslag till nya investeringsbudget.